

Årsmelding 2000 for Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Mye av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunns (STL) ressurser ble i år 2000 brukt til prosjektet Nasjonal dialog for tros- og livssynssamfunn. Året ble også preget med fortsatt arbeid med KRL-faget og noen ressurser ble brukt på å innarbeide det nye sekretariatet.

Arbeidsutvalg og leder

Egil Lothe (Buddhistforbundet) ble gjenvalgt som leder på Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunns (STL) årsmøte 1. februar 2000.

Følgende arbeidsutvalg ble valgt: Brit Strandlie Thoresen (Baha'i samfunnet) (gjenvalgt)

Ørnulf Steen (Den norske kirke / Mellomkirkelig råd) (gjenvalgt)

Abdullah Tanatar (Islamsk råd) (ny)

Råds- og AU-møter

I år 2000 har STL hatt 5 rådsmøter (1.febr., 4. april, 8. juni, 31. aug. og 31. okt.).

Arbeidsutvalget i STL har i samme periode hatt 9 møter (11. jan., 15. febr., 14. mars, 16. mai, 26. juni, 23. aug., 10. okt., 7. nov. og 11.des.,)

Det har også vært et felles styremøte for Oslo-koalisjonen og Samarbeidsrådet 8. juni.

STL har hatt til høring eller har uttalt seg om

Forskrifter for Kirkens medlemsregister. I uttalelsen skriver STL at det er viktig at det stilles de samme krav til kvalitet for alle medlemsregistre for offentlig registrerte tros- og livssynssamfunn i Norge. Videre at Dnks nye medlemsregister ikke kan benyttes som kontrollregister i forhold til registre for andre tros- og livssynssamfunn. (15.01)

Uttalelse om bønnerop. I denne uttalelsen understreker STL at religiøse ytringer i det offentlige rom må behandles likt uansett hvilken religion eller livssyn det gjelder. (09.02)

Uttalelse om Stortingsmelding 21 om menneskerettigheter

I sin uttalelse skriver STL blant annet: "Det er meget positivt at religion og livssyn er tatt med som et spesielt satsningsområde. Vi vil imidlertid påpeke at religion og livssyn også er viktige dimensjoner i de andre satsningsområdene. Et eksempel er 4.6.1 "Diskriminering og rasisme". Religion og livssyn kan være grunn til at folk diskrimineres, kan gi grunn til diskriminering og kan dessverre også motivere til diskriminering selv om de også kan motvirke diskriminering. Et annet eksempel er 4.6.9 "Kvinner". Også på området likestilling har religion og livssyn stor betydning og er derfor en dimensjon som det er viktig å tydeliggjøre.". STL kommer også inn på andre områder der tro og livssyn har påvirkning for menneskerettigheter som religionsundervisning i skolen og økonomiske støtteordninger. (28.2)

Nasjonalt Knutepunkt

STL hadde betenkeligheter vedrørende forslag om at Det teologiske menighetsfakultetet og Universitetet i Bergen skulle være nasjonalt knutepunkt for KRL-faget. STL foreslo at man skulle følge vanlig rutine og velge en lærerhøgskole som knutepunkt. Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet trakk senere forslaget. (10.5)

Tilskott til privatåtte skole- og kyrkjebygg

I denne uttalelsen ber STL om at ordningen med tilskott til privatåtte skole- og kyrkjebygg blir opprettholdt uendret inntil formålet med ordningen er klarlagt og man vet hvor behovet er størst. (14.11)

Opphør av godkjenningsordning av lærebøker

STLs medlemsorganisasjoner brukte mye tid på i år 2000 på godkjenningsordningen av lærebøker og på at den opphørte. Det er gjort forsøk på å opprette positiv kontakt med den nye instansen, Læringscenteret.

KRL-faget

Medlemsorganisasjonene ble gjennom STL i desember 2000 av Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet oppfordret til å utarbeide sine egne synspunkter på de to forskningsrapportene som legger fram en evaluering av hvordan KRL-faget fungerer.

Tro og livssyn som grunnlag for tilskudd og offentlige funksjoner

Arbeid med rapporten Tro og livssyn som grunnlag for tilskudd og offentlige funksjoner begynte i år 2000, og vil bli avsluttet i år 2001. Denne KUF-rapporten er særlig viktig for alle tros- og livssynssamfunn.

STL må prioritere

Samarbeidsrådet har små ressurser og må derfor prioritere hardt. Derfor velger STL noen ganger ikke å gi egen felles høringsuttalelse. I stedet gjør STL sine medlemsorganisasjoner kjent med at meldingen/NOUen er kommet og viser til muligheten til å skrive en egen uttalelse. Det enkelte medlemssamfunn har muligheten til å forelegge forslag til uttalelse for et samlet styre om man vil ha bredere støtte. Følgende saker ble behandlet på denne måten:

Forslag til endring i utlendingsforskriften

Forslag om endringer i forskrift 28. juni 1999 nr. 72

Endringer i utlendingsloven.

NOU "Ytringsfrihet bør finne sted"

Et enklere Norge

Seminar om KRL-faget.

STL holdt seminar om KRL-faget 2.–3. mai. Seminaret besto av innlegg fra inviterte fagpersoner, gruppe- og plenumsdiskusjoner. Invitert var også relevante personer fra Oslo kommune, forskere og fra KUF. Som alltid når KRL-faget er tema ble temperaturen høy.

Samarbeid / kontakt med andre organisasjoner:

Verdikommisjonen og Dialog om tro og livssyn i Norge

Arbeidsutvalget for prosjektet Dialog om tro og livssyn i Norge besto av seks personer, tre fra STL, Egil Lothe, Britt Strandlie Thoresen og Ørnulf Steen og tre personer fra Verdikommisjonen Dag Hareide, Nasim Riaz og Inge Eidsvåg. STLs koordinator Barbro Sveen og Kristian Alm fra Verdikommisjonen deltok som sekretærer.

Dialog om tro og livssyn i Norge var et fellesprosjekt mellom Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Verdikommisjonen. Prosjektet la opp til en bred dialog mellom representanter fra de 15 største tros- og livssynssamfunnene omkring sentrale spørsmål knyttet til problemstillingen fellesverdier i et pluralistisk Norge.

Dialog om tro og livssyn i Norge startet med et åpent arrangement torsdag 11. november 1999 i Universitets Aula, I år 2000 ble deltagerne delt opp i seks arbeidsgrupper som arbeidet med temaene; Familie, forhold mellom generasjoner, Skolen, Religions- og livssynsfrihet, Vold og krig, Forbruk og rettferdighet og Samliv, seksualitet og likestilling. Gruppene bestemte selv antall møter. I tillegg var det to fellessamlinger over to dager. Rapport foreligger med mye interessant lesning. (www.verdikommisjonen.no) Et eksempel er prosjektets skolegruppa som kunne legge fram et nytt forslag til formålsparagraf for skolen. Gruppen som talte både humanetikere, kristne og muslimer klarte å bli enige om forslaget. Man kunne også legge fram interessante tanker om KRL-faget

Lokale dialoger.

Verdikommisjonen fikk startet noen lokale dialoger. Den mest vellykkede var i Stavanger. Som et resultat arrangerte man der et stort møte 27. oktober i år 2000. Leder for Samarbeidsrådet Egil Lothe var en av innleiderne.

Presentasjon på Stortinget

Den 14. november ble rapporten fra Dialog om tro og livssyn presentert på en pressekonferanse på Stortinget. Medlemmene i Stortingets Kirke- utdannings- og forskningskomité var også invitert og mange kom.

Audiens hos kongen

Også kong Harald har vist stor interesse for Dialog om tro og livssyn. Han deltok på den høytidelige åpningen på dialogen og han ga prosjektets arbeidsutvalg audiens den 9. desember. Under audiensen ble kongen informert om resultatene av dialogen

Kontakt med stortingspolitikere

Dag Hareide (leder for den nasjonale dialogen), Barbro Sveen (koordinator for STL) og Ørnulf Steen (medlem i Samarbeidsrådets AU) hadde møter med representanter for alle partier på Stortinget der de blant med henvisning til den nasjonale dialogen trakk fram det økende behovet for en samlet religions- og livssynspolitik i Norge. Dette ble møtt med stor interesse.

Ungdomsdialogen

Den 16. mars møttes ungdommer fra forskjellige tros- og livssynssamfunn. Deretter fulgte en rekke større møter og mindre møter i arbeidsgrupper. I alt var det seks møter. STLs koordinator deltok på de aller fleste. Den 11. – 12. november var det ungdomskonferanse på Holterkilen folkehøgskole. Dialogen var stort sett selvstyrt av ungdommene som hadde valgt forståelse som samlende navn på sin konferanse. Ca. 30 ungdommer fra 10 forskjellige tros- og livssynssamfunn har deltatt i dialogen og de har stor interesse av å fortsette den. Denne ungdomsdialogen har fortsatt inn i år 2001, men nå i STLs regi.

Oslo-koalisjonen

STL deltar aktivt i Oslo-koalisjonens viktige arbeid for å styrke §18 i FNs erklæring om menneskerettigheter om religions- og livssynsfrihet. Arbeidet i Oslo-koalisjonen bygger på Oslodeklarasjonen som ble enstemmig vedtatt av deltagerne på Oslokonferansen i august 1998. Tre av styremedlemmene i Oslo-koalisjonen blir oppnevnt av STL. Britt Strandlie Thoresen, Barbro Sveen og Anne Sender har vært STLs representanter i styret. Da Anne Sender fikk lønnede oppgaver i Oslo-koalisjonen ble Dag Nygård valgt inn.

Koalisjonen har støttet konferanser i Øst-Europa og Russland, har besøkt Kina med en delegasjon og er i gang med å skrive en bok om tros- og livssynsfrihet. Det har vært 10 styremøter i år 2000.

Støtte til Oslodeklarasjonen

STL har fått oversatt Oslodeklarasjonen til norsk og har oppfordret sine medlemsorganisasjoner til å støtte den skriftlig. Mange har allerede gjort dette, men mange av tros- og livssynssamfunnene mangler fortsatt.

Deltakelse på møter

For Oslo-koalisjonen:

- Oslo-koalisjonen internasjonal rådsmøte i Madrid 4. – 5. november. (Barbro Sveen)
- Konferanse om tros- og livssynsfrihet i Moskva den 23. – 26. mai (Barbro Sveen holdt foredrag om Samarbeidsrådet og Oslokoalisjonen sammen med Tore Lindholm)
- Konferanse i Haag 5. desember. (Barbro Sveen holdt foredrag om Samarbeidsrådet og Oslo-koalisjonen.)
- Delegasjonsreise til Kina (Egil Lothe og Tove Beate Pedersen)

Andre møter ikke tidligere nevnt.

- Konferanse i Bergen om evalueringsrapporter om KRL-faget (Britt Strandlie Thoresen)
- Nasjonal forberedelseskonferanse for verdenskonferanse mot rasisme, diskriminering, fremmedfrykt og annen intoleranse. (Barbro Sveen)
- Mønstring av tro og livssynsmangfold i tilknytning Oslo by 2000. Samarbeidsrådet formidlet kontakt mellom de ansvarlige for prosjektet og våre medlemmer. Koordinatar deltok på to planleggingsmøter. Britt Strandlie Thoresen var rådgiver for et av prosjektene.
- *Senter mot etnisk diskriminering* arrangerte seminaret "Når noen er likare enn andre" der STLs leder Egil Lothe var paneldeltager, Denne institusjonen tar også for seg diskriminering på bakgrunn av religion og livssyn – et område som faller inn under STLs formål.
- Møte med statssekretær Berith Bergersen 26. juni. Representanter for alle medlemsorganisasjonene deltok.
- Britt Strandlie Thoresen satt i styret for Jubileum 2000 arrangement på Grünerløkka.
- Arbeidsutvalget hadde møte med Svein Helge Rødahl og Grete Hauge om mulighetene til å følge opp Jubileum 2000.
- Egil Lothe holdt innlegg på et møte om KRL-faget arrangert av KIM. Kontaktforum for innvandrere og myndigheter.

Diverse

Representanter for *Senter mot etnisk diskriminering* orienterte om sitt arbeide på STLs rådsmøte 31.08 med sikte på videre kontakt.

STL støttet og oppfordret sine medlemmer til å støtte markeringen på Youngstorget i Oslo mot nazisme og rasisme. Alle medlemsorganisasjonene var blant underskriverne

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) mottok i år 2000 tilskudd til driften fra Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet.

Samarbeidsrådet har sekretariat i Underhaugsgaten 15. Det er betjent av en koordinator i halv stilling, Barbro Sveen.

Oslo januar 2001